

Talmanus, Presentation – Tvätt-, städ- och rengöringsrutiner

Nedan finns, bild för bild, förslag på vad som bör sägas till respektive bild. Lycka till!

Tvätthantering

Bild 1:

Tvätthanteringen är en viktig del i smittspridningskedjan vilket innebär att rutiner behöver upprättas för en säker tvätthantering. Kläder och textilier som hanteras i tvättprocessen är till exempel filter, handdukar och arbetskläder. Textilierna ska hanteras i en kvalitetssäker tvättprocess oavsett om de tvättas på arbetsplatsen eller skickas till ett tvätteri.

Bild 2:

Smutstvätten bör förvaras i en tvättkorg eller tvättsäck. Undvik att bära smutstvätten genom rena områden såsom operationsavdelning. Undvik också att bära smutstvätten mot dina arbetskläder. För att undvika kontaminering av golvet låt inte tvätten ligga på golvet. Vid tvätthanteringen ska Basala hygienrutiner följas vilket bland annat innebär handdesinfektion efter hantering av smutstvätt samt användning av plastförkläde för att skydda arbetskläderna från kontaminering. För att förbättra följsamheten behöver det finnas tillgång till handdesinfektionsmedel i nära anslutning till tvättmaskin/torktumlare. Det ska också finnas tillgång till handskar och engångsplastförkläde i tvättstugan.

Bild 3:

Viktigt är att alltid arbeta efter Basala hygienrutiner i tvättstugan.

Tvätt av textilerna bör helst ske i ett rum avsett för ändamålet. Det vill säga att man försöker att undvika annan verksamhet i tvättstugan, då tvättstugan är att betrakta som en ren zon. Det bör finnas möjlighet att skilja smutsig tvätt från ren tvätt under hela tvättprocessen, vilket innebär att det ska finnas ytor avsedda för arbete med smutsig respektive ren tvätt.

Den rena tvätten bör sedan förvaras i skåp/lådor för att bibehålla sin renhetsgrad.

En rutin för städning och desinfektion av tvättutrymmet bör finnas.

Städning

Bild 4:

Städning, rengöring och desinfektion av lokaler, bilar och ytor behövs för att minska risken för smittspridning. Rengöring och desinfektion innebär att en yta mekaniskt bearbetas för att avlägsna smuts och mikroorganismer från golv, möbler, inredning och övriga ytor.

Bild 5:

I städning i vårdverksamhet ingår rengöring, desinfektion och punktrengöring/punktdesinfektion.

De mest utsatta ytorna är de så kallade tagställena. Ett tagställe är en yta som frekvent kontamineras och som personal, och djurägare delar. Exempel på tagställe är dörr-och skåphandtag. En sådan yta utgör en risk för indirekt kontaktsmitta.

Att städa i en vårdverksamhet kräver kunskap om mikroorganismer, smittvägar, basala hygienrutiner och städmetoder.

Bild 6:

Städrutinen behöver innehålla en beskrivning av när, var, hur, av vem och med vilken metod det ska städas. Som stöd i arbetet kan en checklista användas.

Om flera aktörer (externt städbolag, klinikens personal) ansvarar för städningen på en klinik bör det tydligt framgå vem som städar vilka ytor så att inte någon yta glöms bort.

Rengöring, desinfektion och sterilisering av instrument och föremål

Bild 7 och 8:

Beroende på vad instrumenten och förbrukningsmaterialen ska användas till klassificeras de i olika renhetsgrader och det finns olika metoder för att uppnå respektive renhetsgrad.

Bild 9:

Rena instrument och material används endast på intakt hud. Instrument och artiklar för flergångsbruk måste rengöras efter användning för att avlägsna organiskt material och smuts.

Bild 10:

Rengöringen är ett viktigt steg i hela processen för att få ett bra slutresultat oavsett vilken renhetsgrad som eftersträvas. Antingen används en manuell rengöring eller så sker rengöringen automatiskt i en diskdesinfektor. I en diskdesinfektor sköljs, diskas och värmedesinfekteras instrumenten och föremålen. En automatisk rengöring är att föredra eftersom det går att ha en längre kontakttid för rengöringsmedlet samt högre temperatur och tryck på vattnet vilket underlättar rengöringen. Den automatiska rengöringen är även att föredra ur arbetsmiljösynpunkt eftersom den manuella rengöringen ökar risken för stänk vid själva rengöringen samt att inte lika effektiva rengöringsmedel vid manuell rengöring.

Bild 11 och 12:

Höggradigt rena instrument och material används på skadad hud och intakta slemhinnor. Nivån fås genom rengöring och desinfektion. Desinfektion kan ske med olika metoder; värme eller kemisk. Värmedesinfektion bör ske i maskin avsedd för instrumentrengöring med kvalitetssäkrad process, diskdesinfektor. Det kemiska desinfektionsmedlet ska vara avsett för instrument. I de fall instrument och föremål klarar av en värmedesinfektion är det att föredra framför den kemiska desinfektionen. Detta för att rengöring och desinfektion utförs i samma process, den är kontrollerbar, på lång sikt en den mer ekonomisk och bättre ur miljö- och arbetsmiljö hänseende.

Bild 13 och 14:

Sterila instrument och föremål används vid penetration av hud och slemhinnor. Nivån fås via rengöring, desinfektion och sterilisering. **För att ett instrument ska bli sterilt krävs att alla tre stegen utförts korrekt.** I en steriliseringsprocess i en autoklav uppnås högsta renhetsgraden, sterilt. Denna process avdödar även sporer.

Bild 15:

Alla tre stegen i bearbetningsprocessen är lika viktiga för att uppnå fullgott resultat.

Bild 16:

Sterila och höggradigt rena produkter förvaras i särskilda rum eller skåp där de är skyddade från damm och fukt. Vid hantering av sterila och höggradigt rena produkter är det viktigt att man har ”rena händer”. Detta innebär i praktiken att det bör finnas tillgång till handdesinfektionsmedel i nära anslutning till där sterilt och höggradigt rent gods förvaras.